

Οι καθαρίστριες διεκδικούν

Από όταν η μητέρα μου ήρθε στην Ελλάδα μέχρι σήμερα, έχει δουλέψει 30 χρόνια σαν καθαρίστρια. Στην αρχή χωρίς ασφάλιση, μόνο μαύρα. Το μόνο που είχε στο μυαλό ήταν να πάρει το μεροκάματο για να στηρίξει την οικογένεια της και να μεγαλώσει τα παιδιά. Άλλη δουλειά δεν είχε την δυνατότητα να κάνει, μόνο την καθαριότητα. Η καθαριότητα είναι βαριά και επίπονη δουλειά χωρίς ασφάλιση και προστασία. Καθαρίζεις, σκύβεις, σκουπίζεις, κουβαλās τον κουβά. Μια μέρα με πήρε η μητέρα μου για να τη βοηθήσω στην δουλειά και στο τέλος της ημέρας με πονούσε η μέση μου. Όμως κάποιες γυναίκες υποχρεούνται να κάνουν αυτή την δουλειά κάθε μέρα. Οι αυτοαπασχολούμενες καθαρίστριες είναι θύματα τριπλής αορατότητας: είναι γυναίκες, είναι μετανάστριες, προέρχονται από την εργατική τάξη. Είναι εκτεθειμένες στην υπερεκμετάλλευση, στην υπερκόπωση και στην ανασφάλιστη εργασία.

Από εκεί ξεκίνησε η ιδέα μας για να δημιουργήσουμε ένα σωματείο για αυτοαπασχολούμενες καθαρίστριες. Ένα μέρος που θα μπορούν να συζητούν, να ανταλλάσουν απόψεις και να διεκδικούν δικαιώματα συλλογικά. Πολλές φορές αντιμετωπίσαμε προβλήματα. Οι γυναίκες αυτές που βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας πιστεύουν ότι ό,τι και να κάνουν τίποτα δεν θα αλλάξει. Κάθε κοινωνία που αγωνίζεται και αποτυγχάνει, αναδιπλώνεται στον εαυτό της και χάνει την ελπίδα της. Η απάντησή μας ήταν απλή: με το κεφάλι ψηλά. Πρέπει οι καθαρίστριες να καταλάβουν μέσα τους ότι δεν πρέπει να σταματάνε να ζητούν περισσότερα, να διεκδικούν και να ελπίζουν για κάτι καλύτερο. Δεν πρέπει να σκύβουν το κεφάλι, γιατί το πρώτο βήμα για να κάνεις κάτι είναι να πιστέψεις ότι μπορείς να το κάνεις. Επίσης κάτι άλλο που βοήθησε στη ριζοσπαστικοποίηση των γυναικών και της δημιουργίας κοινής συνείδησης ήταν ο ρατσιστικός νόμος Κατρούγκαλου. Ο νόμος Κατρούγκαλου, για το ασφαλιστικό, έθεσε ως προϋπόθεση για την απονομή της εθνικής σύνταξης και του επιδόματος αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερηλίκων το κριτήριο της προηγούμενης νόμιμης και μόνιμης διαμονής στη χώρα. Αυτή η ρύθμιση επηρεάζει δυσανάλογα μετανάστες και μετανάστριες οι περισσότερες από τις οποίες είναι καθαρίστριες. Η εξέλιξη του δικαιώματος στη σύνταξη και στην αξιοπρεπή τρίτη ηλικία δεν είναι γραμμική αλλά έχει πισωγυρίσματα. Οι καθαρίστριες έρχονται αντιμέτωπες με πετσοκομμένες συντάξεις και μια ανασφαλή ζωή στην τρίτη ηλικία. Η μελλοντική ανασφάλεια είναι ένα έναυσμα για τους κοινούς μας αγώνες.

Άλλο ένα πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε αφορούσε το δίκαιο του ανταγωνισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 101 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι εναρμονισμένες πρακτικές και η υπογραφή συλλογικών συμβάσεων εργασίας από αυτοαπασχολούμενους θεωρείται καθορισμός τιμών και καρτέλ και απαγορεύεται. Ωστόσο, και αυτό το εμπόδιο μπορέσαμε να το παρακάμψουμε.

Συμφώνα με τις εργατικές ρυθμίσεις των τελευταίων ετών, επιτρέπεται σε αυτοαπασχολούμενους εργαζόμενους και εργαζόμενες που δουλεύουν σε πλατφόρμες να έχουν συλλογικά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου να έχουν το δικαίωμα της απεργίας και της υπογραφής της συλλογικής σύμβασης εργασίας, σύμφωνα με τον νόμο 4808/2021(νόμος Χατζηδάκη). Εδώ μας έρχεται στο νου το Σωματείο των Αυτοαπασχολούμενων Διανομέων Θεσσαλονίκης (Σ.Α.Δ.Θ) και η συλλογική σύμβαση εργασίας που υπέγραψαν οι διανομείς της Wolt με την εταιρία στη Θεσσαλονίκη. Αυτή η ρύθμιση μας δείχνει τον δρόμο.

Έτσι και εμείς δημιουργήσαμε τη δική μας πλατφόρμα για καθαρίστριες: (<https://clean-united.base44.app>).

Για να γίνει μέλος του σωματείου μια καθαρίστρια, το μόνο που χρειάζεται είναι να εγγράψει να στοιχειά της στην ιστοσελίδα. Μια πλατφόρμα που είναι κέλυφος για το σωματείο και οι εργαζόμενοι καθορίζουν τις τιμές και τους όρους ασφάλισης και προστασίας και όλα τα έσοδα πηγαίνουν για την επαγγελματική ασφάλιση των καθαριστριών. Στη βιομηχανική εποχή οι εργάτες συμφωνούσαν ότι κανείς δεν θα πήγαινε να δουλέψει αν το ημερομίσθιο ήταν χαμηλότερο από ένα συγκεκριμένο ποσό. Η πρακτική αυτή έχει μια ιστορικότητα και η αξιοποίηση της σε πλατφόρμα αποτελεί μια μορφή τεχνοσυνδικαλισμού, μιας μορφή εκμετάλλευσης της τεχνολογίας για συνδικαλιστικούς σκοπούς και όχι για οικονομικούς. Αυτή η ρύθμιση δίνει τη δυνατότητα στους εργαζομένους και τα σωματεία να διευθύνουν τις πλατφόρμες στις οποίες εργάζονται.

Μπορεί πολλές φορές να μην εκτιμάται και να υποτιμάται η εργασία της καθαριότητας, όμως η καθαριότητα έχει να κάνει με την υγιεινή και την αξιοπρέπεια των ανθρώπων, του χώρου και των πόλεων. Έτσι ήρθε η ώρα, οι άνθρωποι που μας φροντίζουν εμάς, να τους φροντίσουμε και εμείς.